

T.C.
ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
DIŞ HEKİMLİĞİ LİSANS EĞİTİMİ KLİNİK UYGULAMA YÖNERGESİ

Amaç

Madde 1- Bu yönergenin amacı; Adıyaman Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi 3. 4. ve 5. sınıflardaki klinik uygulamaların fakültenin eğitim ve öğrenim hedefleriyle uyumlu biçimde yürütülerek, öğrencilerin eğitim ve uygulamalarında için görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu yönerge Adıyaman Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi 3., 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin klinik uygulama esaslarını kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu yönerge Adıyaman Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu yönergede geçen;

- a) **Akademik Danışman:** Dekan tarafından görevlendirilen 3., 4. ve 5. Sınıf danışmanları aynı zamanda klinik uygulama eğitimlerinin düzenlenmesinden ve öğrenciler, anabilim dalları ile dekanlık arasındaki koordinasyonun sağlanmasından sorumlu öğretim elemanlarını,
- b) **Fakülte:** Adıyaman Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesini,
- c) **Fakülte Kurulu:** Adıyaman Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Fakülte Kurulunu,
- ç) **Senato:** Adıyaman Üniversitesi Senatosunu,
- d) **Klinik Uygulama:** Eğitim yılı başında anabilim dallarınca istenen, öğrenci tarafından o eğitim yılı içinde yapılması zorunlu olan laboratuvar ve klinik uygulamalara ilişkin pratik çalışmalarını ifade eder,
- e) **Klinik Uygulama Karneleri:** Adıyaman Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nin eğitim ve öğrenim hedeflerine uygun olarak, anabilim dallarının bilim kurullarının görüşleri doğrultusunda anabilim dalı başkanlıkları tarafından hazırlanıp, fakülte kurulu tarafından onaylanan, her anabilim dalına özgü hazırlanan 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin kliniklerde uygulaması gereken tedavi sayılarını ve öğrenmeleri gereken bilgi, beceri, tutum ve davranışları içeren formlar veya kitapçıkları,
- f) **Klinik Uygulama Koordinatörü:** Anabilim dalı başkanları tarafından görevlendirilen, anabilim dalında 4. ve 5. sınıf klinik uygulamalarının düzenlenmesi, eğitiminin yürütülmesi; 4. ve 5. sınıf danışmanlığı, öğrenci işleri ve anabilim dalı arasındaki eşgüdümün sağlanması ile görevli öğretim elemanını,
- g) **Üniversite:** Adıyaman Üniversitesini ifade eder.

3, 4 ve 5. SINIF KLİNİK UYGULAMALAR İLE İLGİLİ GENEL KURALLAR

Madde 5- (a) Klinik uygulamalar diş hekimliği eğitim-öğretim süresinin 6'ncı yarıyılından 10 uncu yarıyılına kadar akademik takvimde belirtilen süreler içerisinde yapılır.

(b) Öğrenciler, gruplar halinde ve dönüşümlü olarak Fakülte Kurulu tarafından belirlenen esaslara göre klinik uygulama yaparlar.

(c) Klinik uygulama derslerinde ilgili anabilim dalı tarafından istenilen çalışmalar, belirlenen süreler içerisinde tamamlanmak zorundadır.

(ç) Klinik uygulamalarda, anabilim dalı tarafından belirlenen pratik çalışmalarını verilen süre içerisinde tamamlayamayan veya bu çalışmalarda başarısız olan öğrenciler, anabilim dalları tarafından belirlenen klinik uygulama kriterlerinden eksik kalan veya başarısız oldukları pratik çalışmalarını ilgili dersin bütünleme sınav tarihinden önce telafi etmek zorundadır.

(d) Telafi döneminde de istenilen pratik çalışmaları tamamlayamayan veya bu çalışmalarda başarısız olan öğrenciler, o klinik uygulama dersinden başarısız sayılırlar ve bir sonraki eğitim-öğretim döneminde başarısız oldukları o klinik uygulamayı tekrar etmek zorundadırlar.

(e) Öğrenciler bir eğitim-öğretim yılı içerisinde en fazla dört klinik uygulamadan telafi yapabilirler.

(f) Öğrenciler, dörtten fazla klinik uygulamadan başarısız olursa, başarısız oldukları tüm klinik uygulamaları bir sonraki eğitim-öğretim döneminde yapmak zorundadırlar.

(g) Öğrenciler bir eğitim-öğretim yarıyılında aynı anda birden fazla klinik uygulama yapamazlar.

(h) Klinik uygulamaları yapabilmek için ilgili anabilim dalının önceki eğitim-öğretim yıllarındaki klinik öncesi uygulama ve/veya klinik uygulamalardan başarılı olunması gerekir.

4 ve 5. SINIF KLİNİK UYGULAMALAR İLE İLGİLİ ESASLAR

Madde 6- (1) Eğitim Programı İçindeki Klinik Uygulamaların Süresi: Fakülte kurulunun belirleyeceği esaslara göre; 4. ve 5. sınıf klinik uygulama süreleri aşağıda belirtildiği şekilde düzenlenerek yapılacaktır. Fakülte Kurulu gerektiğinde bir sonraki yıl için klinik uygulamaların süresi ve çeşidi konusunda değişiklikler yapabilir.

DERSİN ADI	4. SINIF Yıllık	5. SINIF Yıllık
Ağız Diş ve Çene Cerrahisi	4 Hafta	4 Hafta
Çocuk Diş Hekimliği	4 Hafta	4 Hafta
Periodontoloji	4 Hafta	4 Hafta
Protetik Diş Tedavisi	8 Hafta	8 Hafta
Restoratif Diş Tedavisi	4 Hafta	4 Hafta
Endodonti	4 Hafta	4 Hafta
Ağız Diş ve Çene Radyolojisi	4 Hafta	4 Hafta
Ortodonti	4 Hafta	4 Hafta

(2) Klinik Uygulama Gruplarının Oluşturulması ve Sürdürülmesi: Öğrenciler, gruplara bölünerek klinik uygulama yaparlar. Grupların listeleri klinik uygulamalar başlamadan önce ilgili anabilim dallarına gönderilir. Klinik uygulama takvimi, önceden öğrencilere duyurulmak koşulu ile dekanlık tarafından değiştirilebilir.

3) Klinik Uygulamalarının Kapsamının Belirlenmesi: Diş hekimliği meslek eğitimi klinik çalışmalarında hasta üzerindeki uygulamalı çalışmanın şekli, cinsi, niteliği ve sayısı o dersin anabilim dalı tarafından belirlenir ve akademik yılın başında ilan edilir. Klinik çalışmalarında istenilen uygulamaların sayısı ve niteliği zamanında belirtilmediği durumlarda bir önceki yıldaki uygulamada belirlenen sayı ve nitelik esas alınır. Klinik uygulamalarda o akademik yıl içerisinde başarılı olan 5. Sınıf öğrencileri klinik uygulama dersi sınavına tabi tutulur. 5. Sınıf öğrencileri, klinik uygulamalarını klinik uygulama dersi sınavından önce tamamlamak zorundadır.

(4) Eğitim-Çalışma Süreleri: Klinik uygulamalar mesai saatleri içerisinde yapılır. Mesai saati bitiminden sonra öğrenciler anabilim dalı tarafından uygun bulunması halinde gönüllü olarak kliniklerde kalabilirler. Ancak sorumlu oldukları hastalara ait ertelenmesi mümkün olmayan görevlerini bitirdikten sonra çalışma yerlerinden ayrılabilirler.

(5) Klinik Uygulamalarda Yeterlilik: Klinik uygulama süreci her anabilim/bilim dalı için “yeterlilik” üzerinden değerlendirilir. İlgili anabilim dalları, hazırlanan klinik uygulama karneleri doğrultusunda yeterlilik ölçütlerini ve değerlendirme yöntemlerini belirlerler. Eğitimle bağdaşmayan, iş yükünü azaltmaya yönelik olarak belirlenen hiçbir ölçüt, yöntem kabul edilemez ve uygulanamaz. Bu konuda anabilim dalları dekanlığa karşı sorumludurlar. 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin klinik çalışmaları klinik uygulama karneleri üzerinden düzenli olarak izlenir ve yeterlilik durumları belirlenir.

(a) 3. sınıf öğrencileri bahar yarıyılından itibaren gruplar halinde dönüşümlü olarak kliniklerde gözlemci öğrenci statüsünde bulunurlar. Öğrencilere, anabilim dallarının bilim kurulları tarafından uygun görüldüğü takdirde öğretim elemanlarının gözetim ve denetiminde, tek yüzlü oklüzal dolgu, politür, geçici kron hazırlanması ve simantasyonu, dental muayene ve ağız-içi röntgen alma, tek köklü kesici dişlere kanal tedavisi uygulama, lükse basit diş çekimi, dikiş alınması, hastadan ölçü alınarak model oluşturulması, hareketli ortodontik ve/veya protetik apareylerin yapılması, flor ve fissür örtücü uygulamaları ve benzeri basit tedaviler yaptırılabilir.

(b) 1) 4. ve 5. sınıf öğrencileri her yıl anabilim dalları tarafından belirlenen sayıda pratik çalışmayı, verilen sürede yapmak ve teslim etmek zorundadırlar. Normal uygulama süresi içinde yapmak zorunda olduğu pratik uygulamaların %80’ini tamamlayamayan öğrenciler başarısız sayılırlar ve o dersi bir sonraki eğitim-öğretim yılında tekrarederler.

2) Pratik uygulamaların %80’ini tamamlayan ancak tamamını bitiremeyen öğrenciler yılsonu sınavına giremezler. Eksik kalan pratik uygulamaları bütünleme sınavından bir hafta öncesine kadar anabilim dallarının önerileri alınarak dekanlık tarafından belirlenen telafi tarihlerinde tamamlarlar. Telafi süresi klinik uygulama süresinin dörtte birinden az olamaz. Mevcut yıl içi klinik uygulama süresini aşamaz. Öğrenciler, tamamlayamadıkları klinik çalışmalarını % 50 fazlasıyla yapmak zorundadırlar. Telafi döneminde de eksik ödevlerini tamamlayamayan öğrenciler bütünleme sınavına katılamaz ve ilgili dersten ve klinik uygulamadan tekrara kalırlar.

3) Anabilim dalları bilim kurulları tarafından gerekli görüldüğü takdirde klinik uygulama sınavı yapabilirler.

4) Klinik uygulama karneleri ve/veya klinik uygulamalar sonrasında yapılan sınavın değerlendirilmesi sonucu öğrenci başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir.

5) İlgili anabilim dalı tarafından yürütülen klinik uygulama eğitiminin sonunda, 4. ve 5. Sınıf öğrencileri pratik uygulamaların %100'ünü tamamladıkları ve klinik sonu sınavından (eğer yapıldıysa) başarılı oldukları takdirde ilgili dersin yılsonu ve bütünleme sınavına girme hakkı kazanırlar.

(c) Klinik uygulaması olan derslerde başarılı olan 3. ve 4. sınıf öğrencileri, aksi ilan edilmedikçe bir sonraki eğitim yılına ait klinik uygulamaların 1/3'ünü, takip eden yaz tatilinde anabilim dalları tarafından uygun görüldüğü takdirde ilgili kliniklerde yapabilirler. Bu programa katılmak isteyen öğrencilerin, ilgili anabilim dalı başkanlıklarına program başlamadan önce başvurmaları gerekir. Bu uygulamaya katılan öğrenciler 15 günden az çalışamazlar. İki haftadan az çalıştıkları takdirde yaptıkları klinik çalışmalar dikkate alınmaz.

6) Klinik Uygulamalarda Yetersizlik: Çalışmaları yeterli bulunmayan öğrenciler klinik uygulama tekrarı yaparlar. Yetersizlik, klinik uygulama karneleri, önceden belirlenen yeterlilik ölçütleri ve değerlendirme yöntemleri doğrultusunda olmalıdır. Tekrar süreci tüm klinik uygulamaların bitmesini izleyen dönemde uygulanır. Mezuniyet durumundaki öğrenciler başarısız oldukları klinik uygulamaları aynı eğitim-öğretim döneminde en fazla iki (2) defa yapabilirler. İki defa başarısız olduğu takdirde bir sonraki eğitim-öğretim yılında başarısız olunan klinik uygulamaları tekrarlarlar.

ANABİLİM DALI BAŞKANLARININ SORUMLULUKLARI

Madde 7- (a) Anabilim dalı başkanları, yeni akademik dönem başlamadan önce bir öğretim elemanını 4. ve 5. sınıf için Klinik Uygulama Koordinatörü olarak görevlendirir ve dekanlığa bildirirler.

(b) Anabilim dalı başkanları yeni akademik dönem başlamadan en az on beş gün önce klinik uygulama amaç ve hedeflerini, araç ve yöntemlerini, yeterlilik ve değerlendirme ölçütlerini içeren klinik uygulama karnelerini eğitim komisyonuna sunarlar ve Fakülte Kurulunun onayından sonra uygularlar. Anabilim dalları klinik uygulamanın hedeflerini belirlerken çekirdek eğitim programı ve Adıyaman Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi'nin müfredat içeriğine tabidirler. Klinik uygulama hedefleri belirlenirken öğrencilerin günlük uygulamalar sırasındaki yükümlülükleri ve sorumlulukları belirtilir. Anabilim dalı başkanları bu tanımlamalar dışında kalan ve eğitime katkısı olmayan, hizmet açığını kapatmaya yönelik işlerin öğrencilere yaptırılmasını önlemekle yükümlüdürler.

(c) Anabilim dalı başkanları klinik uygulamaları sırasında öğrencilerin hasta takibi ile ilgili sorumluluklarını bir bütünlük içinde yürütmelerini sağlarlar.

(ç) Her klinik uygulama için; hedefleri kapsayan, yöntemlerin açıkça tanımlandığı klinik uygulama karneleri kullanılır. Her klinik uygulama bitiminde, ilgili Klinik Uygulama Koordinatörü ve anabilim dalı başkanı, anabilim dalının belirlediği değerlendirme ölçütleri doğrultusunda öğrencilerin karnelerini ve devam durumlarını değerlendirip, yeterlilik konusunda ortak karar oluştururlar. Öğrencilerin yeterlilik durumlarını gösterir belgeleri, klinik uygulamaların bitimini izleyen beş iş günü içerisinde fakülte öğrenci işlerine gönderirler.

KLİNİK SORUMLULARININ GÖREV ve SORUMLULUKLARI

Madde 8- (a) Klinik uygulama koordinatörü anabilim dalının belirlediği çerçeve doğrultusunda öğrencilerin birimdeki eğitim programlarını düzenlerler.

(b) Klinik uygulama koordinatörü uygulamalar sırasında öğrencilerin uyum içinde çalışmalarını sağlarlar.

(c) Klinik uygulama koordinatörü çalıştıkları ortamdaki sağlık personelinin (araştırma görevlileri, hemşireler, memurlar vb.) öğrencileri sağlık hizmeti dışında iş yüklerini azaltacak şekilde kullanmalarını engellerler.

(d) Klinik uygulama koordinatörü klinik eğitim süresince, eğitimin hedeflerine uygun yürütülmesini sağlamak, izlemek ve değerlendirmekle görevlidirler. Bu amaçla klinik eğitim değerlendirme formlarını/karnelerini öğrencilerin çalıştığı birimlerdeki ilgili öğretim üyelerinin bilgisi doğrultusunda doldururlar.

(e) Klinik uygulama koordinatörü öğrencilerle klinik eğitim başında “klinik eğitim bilgilendirme” toplantısı, klinik eğitim ortasında “süreç izlem” toplantısı ve klinik eğitim sonunda “geri bildirim” toplantısı yaparak anabilim dalının beklentilerini, klinik eğitim kurallarını ve işleyişini aktarırlar. Öğrencilerin beklentilerini ve geri bildirimlerini alır; bu toplantılarla ilgili anabilim dalı başkanına bilgi verirler.

(f) Klinik uygulama koordinatörü klinik eğitimin bitiminde anabilim dalı başkanı ile birlikte öğrencilerin devam ve başarı durumlarını ilgili anabilim dalının belirlediği değerlendirme ölçütleri ve klinik eğitim değerlendirme formları/karneleri doğrultusunda gözden geçirerek yeterlilikle ilgili kararın verilmesine katılır ve bu kararın beş iş günü içerisinde öğrenci işlerine iletilmesini sağlarlar.

(g) Klinik uygulama koordinatörü akademik yılsonunda anabilim dalı başkanı ile birlikte yılsonu değerlendirmesi ve önerileri içeren bir rapor hazırlar ve dekanlığa sunarlar.

ÖĞRENCİLERİN KLİNİKLERDEKİ GÖREV, YETKİ ve SORUMLULUKLARI

Madde 9- (a) Öğrenciler anabilim dalı tarafından hazırlanan program doğrultusunda, birimlerde eğitim amacıyla kendilerine verilen hastalara kendini tanıtarak hasta anamnezini alır, muayenesini yapar, ön tanımlarını belirler, vakanın yorumunu ve ayırıcı tanısını koyar ve ilgili öğretim elemanlarına sunar.

(b) Öğrencilerin bütün çalışmaları eğitime yönelik olup, hiçbir şekilde hastaların tanı-tedavi, takip ve tıbbi bakımları ile ilgili kararlara, uygulamalara, kayıtlara doğrudan müdahil olamazlar. Öğrenciler, sadece öğrenme amacıyla sorumlu ve yetkili kişilerin gözetiminde uygulama yapabilirler.

(c) Öğrenciler uygulamalar sırasında diş hekimliği meslek etiğinin ve deontolojinin ilke ve kurallarına uygun davranırlar.

(ç) Öğrenciler hasta ve yakınlarının haklarına saygılı davranırlar ve hasta bilgilerinin gizliliği ilkesine uyarlar.

(d) Öğrenciler eğitim ve uygulama çalışmaları sırasında hastalarla ilgili elde ettikleri bilgi, belge ve örnekleri hasta yakınları dahil hiç kimseyle paylaşamaz, başka amaçlarla kullanamaz ve biriktiremezler.

(e) Öğrenciler eğitim çalışmaları sırasında hastalarla ilgili tanı ve tedavide değişiklik gerektirecek ciddi bilgi, gözlem ve bilgi sahibi olduğunda, bunu hemen ilgili öğretim elemanlarına bildirir.

(f) Öğrenciler hasta güvenliğine zarar verecek, hastane hijyenini bozacak davranışlardan kaçınırlar.

(g) Öğrenciler öğretim üyeleri tarafından verilen teorik ve pratik derslere katılırlar.

ÖĞRENCİLERİN UYMALARI GEREKEN KURALLAR

Madde 10- (a) Öğrenciler, üniversite öğrencisine yakışır genel görünüş ve giyim ile fakülteye gelmek ve bu konuda mevzuata uymak zorundadır. Uygulamalarda dersler ve klinik uygulamalarda fakülte yönetimi tarafından belirlenmiş olan önlük ve formların giyilmesi gerekmektedir. Klinik ve laboratuvar kıyafetleriyle fakülte dışında dolaşılması yasaktır. Aksi davranışta bulunanlar Disiplin Yönetmenliği hükümleri uygulanır.

(b) Fakülte binası içinde kimlik kartlarını görünür biçimde takmak zorundadırlar.

(c) Hastalarına kendilerini “Diş Hekimi Adayı” olarak tanıtır.

(d) Eğitim komisyonu veya anabilim dalı tarafından yapılan toplantılara katılırlar.

Yürürlük

Madde 11- Bu yönerge Adıyaman Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 12- Bu yönerge hükümlerini Adıyaman Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dekanı yürütür.